

BRANDWEER

Drenthe

Gemeente Emmen
t.a.v. het college van burgemeester en wethouders
Postbus 30001
7800 RA EMMEN

Brandweerdistrict ZuidOost
Nijbracht 43a
7821 CB Emmen
secretariaatzuidoost@vrd.nl
www.vrd.nl

ons kenmerk
U140276

uw kenmerk

datum
10 maart 2014

inlichtingen bij
Berend Stenveld

telefoonnummer
06-46222358

e-mail
berend.stenveld@vrd.nl

onderwerp
Brandweeradvis bestemmingsplan De Vierslagen Schoonebeek

Geacht college,

Op 20 februari 2014 heb ik van u een verzoek om advies ontvangen voor de actualisatie van het bestemmingsplan Schoonebeek De Vierslagen, voor de verantwoording van het groepsrisico. Het doel van het advies is om inzicht te geven in de mogelijkheden tot zelfredzaamheid en rampenbestrijding wanneer zich incidenten voordoen. Dit inzicht dient door het bevoegd gezag te worden betrokken in de afweging of het risico veroorzaakt door de ontwikkeling te verantwoorden is. In deze brief treft u mijn advies aan. Als bijlage bij de brief treft een lijst met een verklaring van de meest voorkomende begrippen in de externe veiligheid.

Advies

Ik adviseer u de volgende maatregel te nemen:

1. Informeer burgers en ondernemers die zich in het invloedgebied van een risicobron bevinden door middel van actieve risicocommunicatie. Deze risicocommunicatie kan het best bestaan uit informatie over de specifieke risico's en informatie over het handelingsperspectief bij ernstige incidenten.

Daarnaast gelden voor het plangebied de volgende algemene opmerkingen:

- Het is raadzaam binnen het invloedgebied van risicobronnen, geen kwetsbare objecten en geen objecten of recreatiegebieden waar grote of kwetsbare groepen personen aanwezig kunnen zijn mogelijk te maken.
Het bestemmingsplan maakt op dit moment de vestiging van kwetsbare objecten en recreatieterreinen niet mogelijk.
- Het groepsrisico in het plangebied neemt geen significante waarden aan. Over het algemeen is het plangebied een dun bevolkt gebied. Dat maakt het aantal te verwachten slachtoffers laag. De mogelijkheden tot zelfredzaamheid zijn over het algemeen voldoende. Daarbij kan geconcludeerd worden dat de hulpdiensten voor alle maatgevende scenario's voldoende zijn toegerust om veilig en voldoende handelend op te treden.
- Voor de N853 geldt dat de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico niet wordt overschreden en als gevolg van de actualisatie van het bestemmingsplan ook niet toeneemt. Verantwoording van het groepsrisico is daarom niet aan de orde.

Situatie

Het plangebied van het bestemmingsplan Schoonebeek, Bedrijventerrein De Vierslagen, ligt tussen de woonkernen Schoonebeek en Zandpol. Het wordt globaal begrensd door een afwateringskanaal in het westen en de oude NAM-oliespoorlijn in het zuiden. Aan de noordzijde van het bedrijventerrein liggen een bospark en sportvelden die tevens dienst doen als bufferzone voor de nabijgelegen woonkern Zandpol. Het bedrijventerrein is rechtstreeks verbonden met de A37.

Op het bedrijventerrein van circa 50 hectare is een groot aantal bedrijven geconcentreerd op het gebied van aardolie-gaswinning en de dienstverlening aan deze industrie. DSM heeft een ultra modern complex voor de productie van harsen en coatings. Het terrein biedt verder ruimte aan enkele zeer gespecialiseerde apparatenbouwers, transport- en kraanverhuurbedrijven. Ook is er ruimte voor kleinere en startende ondernemers in een bedrijvenverzamelgebouw. De risicobronnen binnen het plangebied zijn:

- DSM Coating Resins BV;
- LPG tankstation van G. Kruit Handelonderneming BV;
- Gasontvangststation Nederlandse Gasunie NV;
- Transport-gerelateerde bedrijven;
- Buisleiding Nederlandse Gasunie NV;
- N853.

Wetgeving

Voor dit advies geldt het volgende juridisch kader:

- Besluit externe veiligheid inrichtingen + bijbehorende regeling (LPG-tankstations en opslag gevaarlijke stoffen);
- Besluit externe veiligheid Buisleidingen + bijbehorende regeling (Buisleidingen);
- Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen + anticiperen op de ontwikkeling rond het basisnet (transport gevaarlijke stoffen).

In dit advies zijn de volgende risicobronnen buiten beschouwing gelaten:

- Binnen het plangebied bevinden zich twee transport-gerelateerde bedrijven. Deze inrichtingen vallen niet onder het Bevi en hebben geen risicocontouren die voor het bestemmingsplan van belang zijn. Deze inrichtingen worden in dit advies buiten beschouwing gelaten;
- Tenslotte gelden alle mijnbouw locaties en aardgasontvangststations van de Nederlandse Aardoliemaatschappij (NAM) en de Gasunie als risicobron. Deze inrichtingen vallen onder het bevoegd gezag van de staat (Staatstoezicht op de mijnen, SODM). Daarom wordt er in dit advies niet verder op deze inrichting ingegaan.

Tot slot

Risico's bij opslag en transport van gevaarlijke stoffen zijn onvermijdelijk. Het is daarom van belang dat u op de hoogte bent van de aanwezige risico's in uw gemeente en zo kunt afwegen welke risico's u wel en welke u niet acceptabel vindt. Zelfs wanneer de veiligheid zo veel mogelijk geoptimaliseerd is, kan er incident plaatsvinden. Het is belangrijk dat alle betrokken partijen zich bewust zijn van dit restrisico en de mogelijke effecten.

Heeft u vragen? Dan kunt u contact opnemen met de heer Berend Stenveld, adviseur risicobeheersing op 06-46222358 of berend.stenveld@vrd.nl.

Hoogachtend,
Het dagelijks bestuur Veiligheidsregio Drenthe namens deze,
Hoofd Risicobeheersing

Jan Hendrik Bloem

Toelichting begrippen externe veiligheid

Binnen externe veiligheid komt veel vaktaal voor. Begrijpelijke synoniemen zijn vaak niet aanwezig. In deze bijlage vindt u een toelichting op de meest gebruikte begrippen binnen externe veiligheid. Deze bijlage biedt geen inzicht in de achtergronden van het externe veiligheidsbeleid.

Buisleiding

Een boven- of ondergrondse transportleiding voor het vervoeren van gevaarlijke vloeistoffen of gassen. De buisleidingen in Drenthe vervoeren voornamelijk aardgas onder hoge druk.

Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over de risico's die iedereen loopt als het gevolg van activiteiten met gevaarlijke stoffen. De volgende activiteiten en bedrijven vallen onder het externe veiligheidsbeleid (de lijst is illustratief en niet compleet):

- LPG-tankstations;
- bedrijven met een ammoniakkoelinstallatie;
- bedrijven die gevaarlijke stoffen produceren of opslaan;
- wegen waarover structureel transporten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden;
- spoorlijnen waarover structureel transporten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden;
- vaarwegen waarover structureel transporten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden;
- buisleidingen voor het transport van aardgas onder hoge druk of andere gevaarlijke stoffen.

De precieze criteria voor het van toepassing zijn van het externe veiligheidsbeleid zijn terug te vinden in de wet- en regelgeving voor dit thema:

- Besluit externe veiligheid inrichtingen;
- Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (tot 31-7-2012);
- Besluit transportroutes externe veiligheid (vanaf 1-8-2012);

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico geeft de kans weer dat een groep (van 10, 100 of 1000) personen in het invloedsgebied overlijdt als gevolg van een incident bij een bedrijf of transportas met gevaarlijke stoffen. Voor het groepsrisico gelden richtwaarden hoe groot een dergelijke kans mag zijn. Omdat het richtwaarden betreft mag het bevoegd gezag hiervan afwijken. Dit moet dan wel voldoende gemotiveerd worden.

Invloedsgebied

Het invloedsgebied geeft het gebied aan waarbinnen het groepsrisico verantwoord moet worden. Meestal komt dit overeen met het gebied waar nog 1% van de aanwezige personen buiten overlijdt bij een ernstige calamiteit. Alleen voor LPG geldt dat op de rand van het invloedsgebied nog 99% van de aanwezige personen buiten overlijdt.

Kwantitatieve risico analyse (QRA)

Een QRA is een hulpmiddel voor het berekenen van het risico dat wordt veroorzaakt door het bedrijf of de transportas. Daarbij wordt zowel gekeken naar de kans op een incident als het effect van een incident. Een QRA wordt opgesteld door gebruik te maken van standaard rekenmethodieken en de bijbehorende rekenprogramma's. Wettelijk is voorgeschreven wanneer en met welke methodiek een QRA moet worden opgesteld.

Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten

Objecten waar personen langdurig of in grote aantallen verblijven worden kwetsbare objecten genoemd. Ook objecten waar verminderd of niet zelfredzame personen verblijven worden als kwetsbaar aangemerkt. Enkele voorbeelden:

- woningen
- ziekenhuizen
- kampeerterreinen
- scholen en kinderdagverblijven
- hotels
- grote kantoorgebouwen
- grote winkelcentra

Bijlage bij het advies externe veiligheid

Beperkt kwetsbare objecten zijn objecten die niet als kwetsbaar aangemerkt kunnen worden, maar waar wel mensen aanwezig zijn. Ook vitale objecten kunnen beperkt kwetsbaar zijn. Enkele voorbeelden van beperkt kwetsbare objecten:

- verspreid liggende woningen
- recreatieterreinen
- kantoren
- winkels en restaurants
- objecten met hoge infrastructurele waarde

Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico geeft aan hoe groot de kans is dat één persoon komt te overlijden als gevolg van een activiteit met gevaarlijke stoffen.

Een $PR10^{-6}$ betekent: Eén persoon blijft één jaar lang op eenzelfde plek staan bij een bedrijf of transportas met gevaarlijke stoffen. De kans op overlijden van die persoon als gevolg van de activiteit met gevaarlijke stoffen is dan 0,0000001 ofwel 1 op 1 miljoen.

Het plaatsgebonden risico (10^{-6} , 10^{-7} , 10^{-8}) wordt aangegeven met contouren om een bedrijf of langs een transportas. Wettelijk gezien zijn er normwaarden waaraan het plaatsgebonden risico moet voldoen. Bij nieuwe ontwikkelingen (bestemmingsplannen of nieuwe bedrijven die onder het externe veiligheidsbeleid vallen) moet het bevoegd gezag hier rekening mee houden.

Plasbrandaandachtsgebied

Gebied waar bij het realiseren van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten rekening dient te worden gehouden met de mogelijke gevolgen van een ongeval met brandbare vloeistoffen.

Verantwoording van het groepsrisico

Verantwoording van het groepsrisico vindt plaats in de toelichting van bestemmingsplannen en in omgevingsvergunningen milieu. Wanneer er ontwikkelingen plaatsvinden waardoor het groepsrisico omhoog gaat, is er een wettelijke verplichting om dit te verantwoorden.

In een verantwoording van het groepsrisico staan onder meer de volgende onderwerpen:

- Personendichtheid;
- Hoogte van het groepsrisico;
- Maatregelen ter beperking van het groepsrisico;
- Alternatieven met een lager groepsrisico en de voor- en nadelen daarvan;
- Mogelijkheden voor hulpverlening tijdens een ramp of zwaar ongeval;
- Mogelijkheden voor zelfredzaamheid van in het invloedsgebied aanwezige personen.

In sommige gevallen mag een beperkte verantwoording van het groepsrisico gedaan worden. Bijvoorbeeld bij een zeer kleine toename van het groepsrisico. Bij een beperkte verantwoording worden alleen de volgende aspecten verantwoord:

- Mogelijkheden voor hulpverlening tijdens een ramp of zwaar ongeval;
- Mogelijkheden voor zelfredzaamheid van in het invloedsgebied aanwezige personen.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid gaat over het vermogen van mensen om zichzelf bij een calamiteit in veiligheid te brengen. Om zelfredzaam te zijn, zijn vier capaciteiten van belang:

1. Waarnemen van het incident;
2. Interpretieren dat er sprake is van gevaar;
3. Beslissen dat het nodig is om te vluchten;
4. Handelen door daadwerkelijk te vluchten.

Personen bij wie één of meerdere van deze capaciteiten nog niet volledig ontwikkeld of verstoord zijn, worden als verminderd of niet zelfredzaam beschouwd. Voorbeelden van niet-zelfredzame personen:

- Zeer jonge kinderen (tot 4 jaar);
- Bedlegerige patiënten;
- Zwaar geestelijk gehandicapte personen;
- Meervoudig gehandicapte personen.

Voorbeelden van verminderd zelfredzame personen:

- Kinderen tussen 4 en 12;
- Verstandelijk of lichamelijk gehandicapte personen;

- Personen onder invloed van drank, drugs of medicijnen.

Personen die verminderd of niet zelfredzaam zijn worden gezien als extra kwetsbaar. Zij worden bij voorkeur niet in de buurt van risicovolle bedrijven of transportassen gehuisvest.